CORSAREN.

AF **LORD BYRON.** -----------------"— I suoi pensieri in lui dormir non ponno." *Tasso, Gerusalemme Liberata,* canto x. --------------- **STOCKHOLM,** TRYCKT HOS JOH. BECKMAN, 1868.

TILL **ACH. KAHL** — de Tegnérska minnenas varmhjertade upptecknare —

en vördnadsfull tacksamhetsgärd af TALIS QUALIS.

Förord till den elektroniska utgåvan

Lord Byron's ***The Corsair*** (1814) översattes till svenska femtiofyra år senare av Talis Qualis, signatur för C. V. A. Strandberg. Ett exemplar i Harvard Library scannades i januari 2009 av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i januari 2014 av Bert H.

Ytterligare tjugo år senare, efter översättarens död, återgavs ***Korsaren*** i del 3 av Strandbergs *Samlade Vitterhetsarbeten*, som vi digitaliserade redan 2003.

Första sången.

"— — nessun maggior dolore, Che riccordarsi del tempo felice Nella miseria — — "

Dante.

1.

På dessa blåa vatten obestridt — Med lika obegränsadt mål, och fritt — Så långt orkanen far och vågor fragga Vår tappra skara hus och hembygd har. Vårt rike känner ingen gräns; vår flagga Beherrskar hvem hon möter, när och hvar. En stormvind är vårt lif, det vexlingsrika, Och skiftar mellan släp och nöjen lika! Hvem skildrar, — aldrig du, förvänjda slaf, Som kan bli krank så snart du ser ett haf,Ej heller du, som på din bolster dröjer, Der sömn ej stärker, nöjet ej förnöjer — Hvem skildrar, utom den som dansat fram I segerfart på böljans resta kamm, Hur alla pulsar gå så snart man bara Beträder denna väg förutan spår, Hur eldigt man mot handgemänget går Som mot en brud, och ej som mot en fara, Ja, hur man söker hvad pultronen skyr Och hur der rädslan blek i synen flyr Man känner liksom kittlingar i blodet Och segeraningen i bredd med modet? Hvad gör oss döden, blott vår ovän får På samma gång, som vi, sitt banesår? Man somnar litet djupare allenast. Så skummas lifvet: och när det förgår Stor sak om det gått långsamt eller genast! Låt den, som efter år och krämpor trår, Emellan lakan hanka år från år Och rossla och få skälfvosot i nacken — Vi ha vår sotsäng på den gröna backen, Och då sin själ han stötvis kryster ut Få vi ett ryck — och dermed är det slut. Må han i grann parade sin kista fylla Och de, som skytt hans lif, hans graf förgylla:Vi få en ärlig tår, vi, — och ett haf Till svepning åt oss, likasom till graf; Och minnet efteråt med vemod dröjer Vid oss, der man den röda bägarn höjer; Och skifta våra män sitt rof i tu När de i blod en dag ha undfått dopet Så blir vårt korta epitaphium ropet: »O, hvad de fallna skulle jublat *nu!*»

2.

Så hörde man den starka chören svälla Kring brasan, som på stranden sprakade, Ett skrän, så berg och hörsel skakade, Fastän för sång det skulle gå och gälla. Der dracks och glammades på gyldne sand Och tärningarna gingo hand ur hand Och ingen aktade då dolken bryntes Om litet solk af blod på klingan syntes. Här höggs ett roder, lagades en båt, Der följde några tankfullt stranden åt, Här sattes fågelgiller ut till natten, Der spändes fisknät, glittrande af vatten, Här sprang man upp och såg med lysten blick Ett fjerran segel, nästan som en prick; Om midnattsbragder taltes allehandaOch undrades hvartut härnäst det bar, Likgodt — då detta chefens omsorg var, De visste blott att intet kunde stranda. Hvem är han, *chefen?* Att från strand till strand Han är en skräck, är nog för dessa horder Som han blott närmar sig för att ge ordre, Knapp i sitt tal, men käck i blick ock hand. Han kryddar aldrig deras lag, men gerna Tillgifs hans tystnad för hans lyckostjerna, Ja, sjelfva remmarn med sin purpur i Får orörd af hans läppar gå förbi, Och kosten till och med (när han ej fastar) Förvisso skulle ratas af hans gastar, Ty litet rötter blott, och bröd en bit Samt någon frukt, som sommarn brukar slösa, Förse hans korta mål, hans anspråkslösa, Med hvad som passade en eremit. Men detta hans förakt for köttets dyrkan Tycks ge hans energi den rätta styrkan. »Gör så!» Och det blir gjordt. »Styr dit!» Det sker, »Tätt efter mig!» Man slår på rofvet ner. Ty han blir åtlydd i en blink — och ingen Törs med en fråga stiga fram ur ringen, Men händer det, så blir ett afklippt svar Och en högdragen blick den vinst man har.

3.

»En seglare!» — En pris! — Dess flagg? och formen? Hvad landsman är han? Rigta kikarn dit! Nej, ingen pris! Och dock välkommen hit! Blodröda flaggan skiner genom stormen. Det en af våra egna barker är: Blås, sköna bris! hon ankrar före natten, Hon gått om udden, nalkas dessa vatten Och bogen väg igenom skummet skär. Hon liksom flyger fram på hvita vingar, — Men ingen flygt från fiender likväl — Hon för sig ju som om hon fått en själ Och elementerna på trots betvingar. Hvem ginge ej mot strid — och skeppsbrott — käck Som kung på ett så väl bemannadt däck?

4.

Man bergar segel, ankartrossen kränger Mot bogen, gnisslande, och skatan svänger Och sysslolöst folk står på land och ser En gigg bak akterfönstren firas ner. Nu sträckas årorna i takt mot strandenTills kölen skrapar mot den flacka sanden. O, hvilka välkomstrop! och sådant glam! Och hvilka handslag när de hunnit fram! Det frågas och man får knappt tid att svara, Nu skall det blifva sötbrödsdagar bara!

5.

Folk strömmar till, så snart det väl blir spordt, Det sorlas och det skrattas immerfort Och qvinnoröster man på tonen känner Der de om fästmän fråga ömt, och männer: »Hur är det med dem? Ack, hvad rör det oss Hvad ni ha fått? Men sluppo de ur hetsen Med lifvet, säg? Nog ha de vetat slåss Med mannamod och bjuda stormen spetsen, Men släpp dem fram nu: låt dem inom kort Från dessa ögon kyssa oron bort!»

6.

»Hvar är vår chef, så vi få inberätta...? Det tör nog bli ett kort välkommen, detta, Fast kärt — så kort det är — och hjertligt ment; Följ med oss, Juan, innan det blir sent. Rapporten först; se’n få vi redogöraFör hvad ni litet

hvar kan önska höra.» På en i klippan huggen stig de gå Dit der hans vakttorn öfver bugten hänger Och snår vid snår med vilda blommor klänger, Der svalka sprids af silfverkällor små, Som lefvande ur gneisens skålar springa Och åt den törstige sitt sile bringa. Hvem är den der tvärviggen? Öfver strand Och haf han spejar från sin brant, den höga, Mot svärdet tankfullt stödd, som blir så föga Till hvilostaf uti hans röda hand. »Jo, det är han! ännu alltjemt allena! Gå, Juan, gå, förklara hvad vi mena: Han barken ser: säg Conrad, att man för Till honom tidender som fordra brådska: Vi drista ej: du vet, han är en åska När någon opåkallad honom stör.»

7.

Ung Juan fram med deras budskap stiger Och chefen med ett tecken tillstånd ger. Då gå de andra fram. När han dem ser Han böjer lätt på hufvudet — men tiger. »Vi bref från greken ha, från vår spion, Som alltid vet när något är å färde;Hans tidender för öfrigt i sitt värde, Få vi» ... »Tyst!» bjuder han med myndig ton. Förlägna se de bort och börja sakta Att hviskande i smyg förtro hvarann Hvad han kan mumla om, och att betrakta Hvad intryck brefvet åstadkomma kan. Af misstro eller stolthet vänder han — Som om han kunnat gissa deras tankar — Sig bort och läser. »Plån och pennstift hit! Hvar är Gonsalvo?» »Han gick nyss till ankar.» »Der blir han qvar. Bär denna ordre dit. Så till din post igen och gör din flit, I natt personligen jag följer eder.» »I natt, kapten?» »Ja, sedan sol gått neder. Det friskar säkert på vid dagens slut, Ännu en timme — och vi löpa ut. Min rock! mitt harnesk! Samla våra leder, Tag ditt signal-horn med dig och se till Att icke mitt karbin-lås klicka vill, Min äntersabel slipas under tiden Och vapensmeden får se åt i land Att plåten bättre lämpar sig för hand, — Den gjorde mera omak sist, än striden —Och lossa larmskott till ett tecken, när Vår liggetid tilländalupen är.»

8.

De buga sig och skynda bort ur kretsen, Så hårdt det tycks att gå så snart ombord, Men knorra icke, — Conrad står i spetsen Och hvem gör inkast då han sagt sitt ord, Enstöringen, som går der som en gåta, Som sällan ler, den ingen sucka hör, Hvars namn en svartbrun hy till krita gör, Hvars blotta grannskap kan få barn att gråta Och öfvar på den råaste ett tryck Som bländar, leder, isar i ett ryck? Men hvadan denna makt, som de förtryta, Hans vilda skaror, men ej våga bryta, Som gör att de fördrag med honom haft? Det är den öfverlägsna andens kraft, Med lycka parad: denna konst att verka Med andras armar opåtaldt och fritt Och utan att de någonting förmärka Af deras bragder göra allt till sitt. Det är så verldens gång, och skall förblifva, Att många sträfva för en endas skull, Men ej bör den som släpar derför kifvaMed den som tar af rofvet famnen full; Ifall de gyldne länkarna han vägde Hur liten tyngd hans egen börda egde!

9.

Skildt från de gamles hjeltetyp — som var I handling djefvul, men en gud i hållning — Har Conrads yttre intet af förtrollning, Om ej den blick af eld, som underbar Inunder mörka ögonbågar far. Gestalten, kraftig, lyfter sig behagligt Till höjden endast af en vanlig man, Men den, som närmare ser efter, kan Få syn på mycket långt ifrån alldagligt, Man ser en art af fastare natur Och tvingas medge det, man vet ej hur. Hans hy är brynt och svarta lockar hölja Den höga, bleka pannan i ett flor Och läppens krökning vittnar att der bor En viss högdragen stämning, svår att dölja. Hans röst är lugn, och vanligtvis hans drag, Men ändock någonting förhållet möter, Uttrycket, ömsom natt och ömsom dag, På en gång fängslar och ifrån sig stöter, Som jäste i det skumma sinnet jemtEtt farligt något — och dock obestämdt — Man visste icke hvad — ty man var föga I stånd att länge forska i hans öga, Och den var knappast född än, som höll ut En blick, som hans, och ej gaf tappt till slut. Han visste, om han såg Förslagenheten Bespeja skiftningarna i hans drag, I ögonblicket få en så förveten Att rigta blicken inåt i sitt jag För att sitt eget hjertas gömslen stänga I stället för att Conrads genomtränga, Och ett demoniskt löje kom med skäl Närgångenheten att bli blek i synen; Men drog hans vrede samman ögonbrynen Så suckade Miskund

och Hopp *farväl!*

10.

Ej tycktes ytan just af ondo vara, Det var *derinne* upprorsanden slet! Nog brukar kärleken att uppenbara Hvarenda liten skiftning, som man vet, Men ärelystnad, hat och trolöshet Ha sitt förhållna, bittra löje bara Och ega ansigtet uti sin makt; Det rycker litet i en läpp, må vara,En sky af blekhet kan deröfver fara, Men knappast det, ger man ej osedd akt. Nej! blicka dit när han i språng marcherar — Och lyss — och spritter till — i tro, som sagdt, Att någon på hans ångest spionerar! Betrakta i sin frihet dessa drag Då stämningarna kämpa med hvarannan Och kyla eller glödga, slag i slag, På kinden blossa, perla utför pannan! Tag då i akt, om du dertill har kraft, Hvad vederqvickelse han har, och haft! Se detta hjerta, svedt till sista resten Af år, som gått förhärjande som pesten, Ja, se — men ho är den som någonsin Uti en menniska får blicka in?

11.

Ej var han af naturen danad vorden Till hufvudman ibland ogerningsmän, En stor förändring hade skett, förrän Han kom i krig med himmelen och jorden. Af verlden plundrad på hvar illusion, För det han länge gick med blindhet slagen Och var för stolt att lägga an kapson, För sina goda sidors skull bedragen,Försvor han dem, i stället för de män Som missledt honom, oeh förstod ej än Att, om hans rikedom förslösad blifvit På folk af bättre halt, det hugnad gifvit. Som ung beljugen, afskydd närapå, Fick han om återhåll ej minsta aning, Men fann uti sitt hat en helig maning Att låta alla plikta för de få. Nog visste han för hvad han gick och gällde, Men samma dom han om de andra fällde, De skrymtarne, som hade till sin id I smyg, hvad styrkan öppet kändes vid. Han visste han var utstött, men man tordes Ej annat än stå väl dock, som det spordes, Han stod för sig, men lika skild ifrån Bevågenhet som opåkalladt hån, Så snart han nämndes, var det gerna sagta, Folk hade rätt att frukta, ej förakta. Man trampar på en mask, men ser sig för Att man ej ormen i hans hvila stör, Den ene värnlös upp från marken springer, Den andre dör, men gifyer ingen lejd, Han snor sig kring sin ovän utan hejd Och låter krama sig till döds — men stinger.

12.

Men ingen är ett ondskans barn i allt. Hos honom qvicknade från fordna vårar En ljuf passion, den han hos andra kallt Begabbat som en lek för barn och dårar; Han kämpade emot den, men ändå Vardt det en lidelse deraf, som få, Ja, det var kärlek, och dess rena flamma Brann oföränderligt för en och samma. Han mången mö i sina händer fick, Men undvek eller gick förbi dem gerna, Och trånande satt mången fager tärna, Men fann ej honom svag ett ögonblick. En ömhet, hvilken stått sitt prof bland snaror, Som blott på nytt af bortovaro väckts, Som växt i styrka under alla faror, Som — mer än allt! — ej ens af tiden släckts, Som, om ett hopp, en plan gick öfver ända, Ett leende ånyo kunde tända, Som harm och sjukdom aldrig kunde få Att ens i vresigt lynne öfvergå, Som kom med glada steg och gick med lätta, För att ej grumla hennes sköna ro, Som aldrig lät sig rubbas i sin tro,Har jorden kärlek — o, så var det detta! Af blygd han dragit öfver sig en skur, Men ingen fläck vid denna känsla lådde, Det sista af hans ädlare natur, Deröfver brottet ingenting förmådde.

13.

Han stannade en stund till dess hans män Krökt nedom första sluttningen igen. »Ett sällsamt bud! Jag pröfvat mången fara — Och skulle nu den här den sista vara? Det liksom anar mig; men hur det går, Inför mitt folk jag icke svigta får. Så öfverdådt det är att gå till mötes, Så låge vi kanhända förr på bår Om här vi stannade och

inneslötes. Vill lyckan följa företaget åt, Så blir det sterbhus af det här, och gråt. Ha! låt dem sofva och i drömmen svärma! De ingen morgon vaknat troligtvis Vid härligare sken (blås upp, du bris!) Än denna natt vid brasan, som skall värma Farvattnets slöa säkerhets-polis. Nu till Medora! — Tungt mitt hjerta kännes, Men må det vara fjäderlätt i hennes!Jag blinkar ej, — och ingen här, minsann, — Insekten sticks vid angrepp, äfven han; Men detta mod, som vi med djuren dela Och som förtviflan drifver till sin spets, Är ingenting att rosa i det hela; Min åtrå var att få min lilla krets Med öfvermakten allra helst i hets; Dock skedde det i oträngdt mål ej gerna — Men nu vi segra eller stupa ärna. *Jag* skyr ej döden, endast att så här Förpassa *dem* dit ingen undflykt är; Mig rör det föga om mitt lif kan bergas, Men det förtryter mig att jag skall snärjas. Ett eget öde, att så här i hast Få sätta allting på ett tärningkast! — Men skyll ej ödet, skyll din dårskap bara, Ännu kan ödet dig bevåget vara.»

14.

Så öfverlade han, och otillfreds Kom upp till brantens tornbekrönta spets; På tröskeln trängde toner till hans öra, Dem aldrig han för ofta kunde höra, Svårmodigt sången genom gallret klang — Hör hvad den däjeliga fågeln sang:1.

»Djupt i min själ bär jag min bön förteget, Som bryter fram när för en kort minut Mitt hjerta vidgas får emot ditt eget, Men drar sig sedan undan, som förut.

2.

»Derinne flämtar lågan jemt och tindrar Af ingen sedd, som lampan i en graf, Misströstans unkna luft ej henne hindrar, Fast hon vardt lemnad der att tyna af.

3.

»Gå ej förbi min grift en dag, med mindre Du minnes slumrerskan uti dess midt; Den enda sorg som fräta kan mitt inre Är den, att glömskan kan få rum i ditt.

4.

»En vänlig saknad stöter ingen heller — Bevilja då min sista, enda bön: Att på mitt stackars stoft en tår du fäller, Så mycken kärleks enda, sista lön!»

Han öppnade och skred igenom gången Och trädde in just som hon slutat sången: »Hvad vemod, min Medora, i det der!»

»Kan det väl annat då du borta är? Allt hvad jag sjunger, när ej du vill dröja,Det skall och måste ju min stämning röja Och echot ur mitt inre tar sig rum, Om också sjelfva läppen vore stum! O, mången natt här innanför altanen Jag stormens vingar på en vindpust fäst Och hört, när han ditt segel fyllt som bäst, Ett mullrande preludium till orkanen, En själamessa öfver dig, som flöt Kanske ett lik der vilda svallet röt. Jag ville ut och stapla nya bränder På strandens vårdkas, så han ej till slut Fick slockna under mindre trogna händer. Den sista stjernan vakade jag ut — Och ändå syntes der ej till en klut! Hur blåsten kylde intill märgen kulen! När dagen inbröt, hvad han tycktes mulen! Jag såg och såg — der dök ej upp en topp För all min gråt, min vaka och mitt hopp! Så — framåt middag — sågs ett skepp omsider — O ve! det strök forbi — så ett igen — Det var då ditt, Gud vare lofvad! — Men Nu längtar jag till mera trygga tider. När skall du vänja dig, min älskling, vid Ett stilla hem och huslighetens frid? Fullt upp med skatter har du och kan sätta Ditt hufvud under månget tak som detta.

Ej som jag sjelfför faran fruktan bär,

Jag darrar blott när jag ej har dig bär,

Jag räds för hans skull som så föga aktar På kärleken, men blott till striden traktar.

Hur kan det hjertat, med sin ömhet, hur Så kämpa mot sin ädlare natur?»

»Hur? frågar du. Det länge sargadt lemnats; Som mask förtrampadt, det som huggorm hämnats, Nu intet — utom

dig — på jord det har Och knappt en skymt af nåd deroppe qvar. Den kärlek jag för dig i hjertat gömmer Ar hopväxt med det menskohat du dömmer,

Jag måste sluta älska dig, förrän Jag menniskorna älska kan igen.

Var trygg; ty h*ad jag hittills fått erfara Skall nog allt framgent mig åt dig bevara;

Och nu — bemanna dig — jag måste bort I qväll — men vår skilsmessa skall bli kort.»

»Du måste bort! — Var det ej det jag anat! Så löser sig den drömbild som jag danat!

I qväll? Det är ej möjligt. Kom ihåg Att barken nyss har ankrat, som du såg,Hans make fattas än, och hans besättning Behöfver hvila efter gjord förrättning.

Du retas med min svaghet visst, du vill Stålsätta min natur, om det står till;

Men, Conrad, om min ångest du behjertar,

Ditt narri roar mindre, än det smärtar.

Nej kom, min älskling, kom och dela här Den måltid som jag lagat egenhändigt Och haft min glädje åt! Ett lätt besvär Att duka fram för den, som fastar ständigt!

Af frukterna de läckraste jag valt — Och vackraste, när jag ej bättre vetat — Tre gånger jag kring branten gått och letat Hvar det fanns något källsprång rigtigt svalt; Se bara hur sorbetteu ljufligt immar!

Se i sin vas af snö — se hur han glimmar! Jag vet, du drufvan skyr i din pokal,

Och jag är glad åt — långt ifrån att klandra — Att det som är en penitens för andra Hos Conrad är hans smak och fria val.

Kom! bordet vinkar, silfverlampan tindrar,. Hvad luften, som är disig, icke hindrar.

Låt mig med mina tärnors dans och sång Förkorta tiden, om han blir dig lång,

Och sist vid min guitarr till ro dig sjunga,Om du ej hellre höra vill förut Hvad Ariosto sjunger om den unga Olympia, hon som öfvergafs till slut.

Du vore mera hjertlös, du, än denne Som obarmhertigt bröt sin ed till henne»

Om du i qväll mig ville öfverge,

Ja, mer än greken .. . Jag har sett dig le När vi en molnfri dag häruppe lågo Och Ariadnes ö i fjerran sågo Och halft af fruktan, halft på narri än

Det foll mig in att Conrad förespegla

Hur han från mig förrädiskt kunde segla:

Och han bedrog mig — ty — han kom igen.»

»Igen — igen — så länge han har gåfvan

Af lifvet här, och något hopp dero/van.

Men stunden hastar med bevingad häl Och icke tjenar det till något^heller Att göra reda för hvad färden gäller När slutet blir ändå ett grymt — farväl!

Om tiden tillät, kunde jag förklara *—

Men var ej rädd — vi löpa ingen fara —

Och en tillräcklig styrka stannar qvar Mot plötsligt angrepp och till långt försvar. Fastän jag skiljs från dig, blir dn ej ensam»Du har din tid med tärnorna gemensam,

Och det bör trösta dig, att vi med skäl Härnäst i trygghet kunna hvilan smaka.

Hör — Juans horn!» Det tycktes luften skaka. »En kyss — en till — och ännu en — farväl!»

Hon slog sin arm kring honom: vid hans hjerta Sitt ansigte den arma gömma fick:

Han nändes ej se in i denna blick Som nedåt stirrade i tårlös smärta:

De långa, ljusa lockarna i vild

Men skön oordning kring hans armar hängde

Och denna barm, så full utaf hans bild,

För blodets flöde nästan vägen stängde.

Nu dånar ett signal-skott: tecknet till Att sol går ned, den han förbanna vill:

Han kramar än en gång den bleka hamnen, Den kära, stumma, bedjande, i famnen Och stapplande till bädden henne bär,

En blick, liksom till evigt afsked, kastar På henne som hans allt på jorden är —

En kyss på pannan — och på dörren hastar —

15,

»Är han då borta?» — Denna fråga gör Sig hos en plötsligt ensam snart gehör.»Det är ju knappast ögonblicket sedan Hgn stod för mina ögon här! och redan Hon rusade ur porten: och till slut Så brusto hennes tårar ymnigt ut Samt runno omedvetet, klara, tunga,

Men ett »farväl» fick hon ej fram, den unga,

Ty i det ordet — hvad man också tror,

Bedyrar eller hoppas — döden bor.

Bestörtningen de bleka dragen fårat

För hela lifvet på en liten stund

Och allt hvad ögat hade blått och tåradt

Frös af det tomma stirrandet i grund

Till dess hon råkade — på afstånd! — fånga

En skymt af honom, då på nytt det flöt

Och silade sig fram i dagg, som bröt

Ur glansigt dunkla ögonhår, och långa.

»Sin kos!» — Hon tryckte handen mot sin barm Och sträckte mildt mot hiramélen sin arm — Såg utåt svallet — kunde observera Ett segel tillsatt — såg ej något mera,

Men gick förkrossad in igen, och svag,

»Så är det sannt! Jag står förlåten, jag!»

16.

I halfsprång Conrad lemnade sin klippa Och såg sig icke om en enda gåpg,Men krökte skyndsamt, för att ej af tvång Få sigte på — hvad helst han ville slippa — Den ensliga, men kära boning, som Stod först välkomnande hvar gång han kom. Och stjernan der, den dunkla, svårmodsrika, Som re’n på långt håll tindrade så grannt, Han fick ej blicka cRt, fick ej ge vika För hvilans sötma — vid förderfvets brant.

En stund han gjorde halt och hade nära Åt slumpen lemnat syfte, lif och ära:

Det gick ej an: en chef kan ömma åt,

Men icke svigta för en qvinnas gråt.

Han skeppet varsnar, vinden blåser gynnsamt, Vid denna anblick samlar han sig skyndsamt, Hans gång blir raskare; och när han hör Hur verksamt lifvet sig der nere rör,

Hör detta sorl som så beschäftigt låter, Signaler, rop och årtag fram och åter,

Ser en på rån, en annan vid en tross,

Ser draggen hifvas, seglen göras loss,

Ser hviftandet från alla, hvilka taga Farväl af dem som ut på djupet draga,

Och framförallt sin flagga, röd till blods,

Så minns han knappt hur han var nyss till mods Hans vildhet vaknar och hans öga brinner,Sin gamla varelse b an återfinner:

Han tager sats — han flyger — tills han når Den remsa mark, dit klippans stupning går, Der hejdar han sig, mindre för att svalkas Af luftens friska svep dernedifrån An för att hemta sig i någon mån Och ej så het och upprörd folket nalkas.

Han gjorde alltid intryck med en köld Som tjenar stoltheten till flor och sköld,

En sluten kraft, ej mån om att bemärkas, Men som kom andras fruktan att förstärkas, En höghet i sitt väsen och sin blick Som höll på afstånd, men med höfviskt skick. Med dessa medel kunde han betvinga,

Och ville han förbinda, visste han

Med några ord till sådan grad slå an

Att bvad man ville bjuda tycktes ringa

Mot detta djupa välljud i hans röst

Som lik en dallring gick från bröst till bröst.

Dock lät han sällan skönja detta ljufva,

Han ville icke tjusa, utan kufva,

Af groll från fordom mindre hågad för Att vinna kärlek, än att få gehör.Hans manskap stocl der redan, honom värdigt, Och Juan trädde fram. »Ar allting färdigt?»

»Ja — ännu mer: ombord. Det väntas blott På er, kapten.»

»Mitt svärd och min kapott.» Sitt sabelkoppel han kring lifvet trängde Och kappan ledigt öfver axeln hängde.

»Säg Pedro till!» Han kom ocli möttes af Den nick som Conrad biott förtrogna gaf.

»Tag detta plån. läs noga hvad jag skrifvit, Det är ett dyrt förtroende jag gifvit:

Sätt dubbel vakt: och när Anselmo är Igen, låt också honom se det här:

Om trenne dar (står vinden bi) så gläd dig, Då har du oss igen. Frid vare med dig!»

Så sagdt, han kramade stallbroderns hand Och sprang i jollen med ett hopp från strand Och för hvart årtag i det djupa vatten Fn fosforstrimina gnistrade i natten.

De nådde skeppet — Conrad däcket hann — Och pipan satte lif i alle man —

När stäfven då skar upp i vinden villigtSå sade han de skött sig flinkt, som billigt, Såg på Gonsalvo stolt, — men hvadan kom Den sorg som tycktes gripa honom plötsligt? Han skymtade sitt torn, som låg der ödsligt, Och lefde strax den sista scenen om.

Såg dem Medora nu? Ack, aldrig torde Han älskat henne så som nu han gjorde!

Men mycket före dager göras fick,

Beslutsamt såg han derför bort — och gick Till hytten med Gonsalvo, der han lade Sin plan i dagen och det mål han hade: Framför dem lampan brann och kortet låg,

Med allt som tjenar seglarns konst på våg. Rådplägning hölls tills midnatt var förliden — En själ i spänning mäter icke tiden —

Och brisen friskade beständigt i Så skeppet skar liksom en falk förbi Ögruppens branta uddar, för att hinna Till ankars innan östern börjat brinna.

Uti en natt-tub snart den bugt man såg,

Der med sin flock galejor paschan låg; Lantärnor flämtade, till liten fromma För moslems dock, som lemnat skeppen tomma. Tryggt, obemärkt skjöt Conrads stäf förbi Den udde, der hans bakhåll skulle bli,För upptäckt skyddadt af eu ättestupa,

Hvars skepnad spöklikt skuggade det djupa. Stridsrustad så för land som vatten stod Hans trupp, beredd för hvilketdera fallet,

Och chefen lutade sig öfver svallet

Samt talte lugnt — men talte dock om blod! Andra s&ngen.

“Conosceste i dabiosi desiri?“ Dante.

1.

I Corons bugt en liten flotta simmar,

Ur Corons fönster ljuset präktigt strimmar,

Ty Seyd, den stolte paschan, ger som bäst För segern, som han lofvar sig, en fest,

I lycklig försmak af att denna gången Få släpa röfvarskaran med sig fången;

Ilan svnrit det vid Allah och sitt svärd,

Och för att göra paschans ord till sanning Ha skepp församlats med en stark bemanning Utefter kusten till en ledungsfärd.

På förhand både rof och fångar delas,

BFastän de stackars fienderna felas,

Man söker upp dem — och så slår man lugnt Piraterna i jern — och dermed punkt!

Låt vakten slumra och i drömmen dräpa,

Ej blott om dagen på sin sabel släpa!

De flesta redan sig kring stranden spridt Och öfva der sitt mod på greker fritt;

Det kläder just en turbansmyckad hjelte Att inför trälar draga stål ur bälte Till hemgång, utan just att slå ihjel!

De iiafva styfva armar — och likväl Bevisa de i dag ett skonsamt sinne Som hålla nådigt midt i hugget inne,

Der ej ett lustigt infall ger det fart,

För öfnings skull i det som stundar snart.

Man svär och skränar, far omkring och ränner Och de som önska ha sitt hufvud qvar Få le åt styggelserna litet hvar Tills kusten sist blir tom på museimän ner.

2.

Seyd thronar i sin sal — och deromkring De skäggiga vasallerna i ring.

Måltiden lyktats, borden äro klara —

Det sägs, han läppjar sjelf förbjuden vara,Fastän hans slafvar bjuda bönans saft Åt dem som hålla fast vid lagens kraft. Chiboukens rökmoln långsamt sig fördela Och Almas dansa, musikanter spela.

I morgon tänker man till skeppen ro,

Ty sjön är $j i mörkret just att tro Och gillesfolk är tryggare i hågen I en paulun, än på den skumma vågen.

Njut, den som får, — slåss, den nödvändigt

skall,

Trygg vid profetens hjelp i värsta fall,

Fast detta lag, der det ej gäster tryter, Betryggar mycket mer, än paschan skryter.

3.

På tysta sålor inkom slafven, som Bevakningen vid yttre porten förde,

Och ödmjuk med sin hand vid golfvet rörde Förrän hans tunga med sitt budskap kom:

»En dervisch, undflydd dessa röfvarnästen,

Är här och önskar sjelf förtälja resten.»

Seyd biföll i en mycket flygtig blick Att han den fromme mannen hemta fick.

Med armarna i kors på bröstet lagda Och detta yttre som sin pregel fårAf späkningar och fastor, mer än år, Halfsläckta ögon, mera än försagda,

Blek hy, men lockar svarta som en natt,

På hvilka mössan hög och ståtlig satt,

Höljd i en fotsid drägt, hvars veck betäckte Ett gudhängifvet bröst som vördnad väckte, Bar denne ödmjukt, men med tillförsigt, Nyfikna ögonkast och allas lystnad Att forska ut den nya gästens bigt På förhand, innan paschan bröt sin tystnad.

4«

»Hvem är du, dervisch?»

»Jag en flykting är

Ur röfvarklor.»

»Hur kom du dit, och når t a

»Till Scio vi från Scalanovo gingo,

Men Allahs nåd var icke med som lots, Pirater lade hand på moslems gods Och länkar vi kring våra lemmar fingo.

Mitt lif var föga värdt, min hand var tom, Man tog min frihet — all min rikedom.

En strimma dock af hopp på slutet grydde, Jag passade min tid en natt och flyddeUti en fiskarbåt. Nu är jag här —

Trygg, store pascha, då jag är dig när.»

»Är röfvarhopen på sin vakt i fästet Med sina stulna skatter? Ha de fått En aning om att vi till segels gått Och ämna sticka eld på huggormsnästet?'

»En fånges öga är af gråt for vått Att speja, pascha, — söker frihet blott.

Jag hörde bara vågens sqvalp mot sanden,

— Hon som ej ville bära mig från stranden — Såg endast solens ljus och himlens blå,

För mycket för mig arme man ändå,

Ty det som skulle gjort den fries lycka Kom mina kedjor blott att värre trycka.

Men att de tro sig kanna slamra tryggt Är ögonskenligt redan af min flykt,

Ty fåfängt skulle jag ha sökt begå mig Vid mitt försök, om man haft ögat på mig; Och vakten, som ej såg när jag försvann,

Lär icke märka när du rycker an.

Men f pascha, mina matta lemmar ropa På någon näring och en vänlig blund,

Frid vare med dig — och er allihopa!

Jag går att vederqvicka mig en stund.»»Halt, dervisch! Stanna! Jag har mer att spöqa. Du stannar — hör du? Man skall ombesörja Eörplägning åt dig. Svälta skall ej du,

Der allt är fröjd och gästabud, som nu.

Men red dig sedan till att tydligt svara Och kom för ingen del med gåtor bara!»

Det ryckte till uti vår fromme man,

Som om för paschans gästabud han fann

Så lagom böjelse uti sitt inre

Och kanske för sitt bordssällskap än mindre.

En kort, förtrytsam rodnad öfverdrog Hans kind — men lika qvickt en ände tog; Tyst satte han sig, under det hans öga Sitt lugna uttryck återfick, sitt tröga,

Men allt hvad läckert inbars skjöt han strängt Ifrån sig, som det varit giftbemängdt:

Eör en lekamen, hvilken späkts så våldsamt, Synbarligen väl mycket återhållsamt.

»Hvad, dervisch, går åt dig? Tror du dig vara Yid christet bord? bland en fiendtlig skara? Eörsmår du salt, som — engång deladt — gör Att bettet trubbigt blir på slipadt vapen, Emellan stammar släcker fiendskapen Och hatad gäst i famn på värden för?»»Salt kryddar läcker kost. Jag rötter spisar, En rännil mig min simpla dryck anvisar Och mig förbjuder ordenslöftet än Att bryta bröd' med ovän eller vän.

Om detta gör mig misstänkt — lika mycket! Så drabbe mig ditt misshag i det stycket;

Men vore det för sultan sjelf, så vet,

Bröd rör jag ej — der jag ej är allena,

Ty löftesbrytarn skulle vår profet Anbiieken utaf Mekkas dôme förmena.»

»Nå väl då, dervisch, det får bli dervid —

En fråga blott — och sedan gack i frid !

Hur starka . . .

Ha! det kan ej dagas gerna? Se, hur det blänker — hvad är det för stjerna? Ar detta sken derute solens lån?

En sjö af bara eld! fort! härifrån!

Vakt hit! förräderi! min sabel genast!

Galérerna i lågor! — Du allenast,

Eördömda dervisch, har ställt till det, du — Grip spejarn — klyf den skurken midt i tu!»

Upp gästen sprang, då flammandet han markte, Och hans förvandling häpnaden förstärkte:

Upp gästen sprang — ej mer i helig skrud,Men som en stridshäst vid trumpetens ljud,

Slet af sig mössan först och kåpan sedan — Då sken ett harnesk — sabeln blänkte redau — Hans kask, som gnistrade, med plym i svart, Hans blick, som gnistrade än värre, vardt För moslems till en Afrit, till ett spöke,

Hvars dödshugg allting hopplöst nederströke. Rökhvirflarna från flammorna i skyn Ihop med facklorna vid jordens bryn,

Hej dlösa ångestrop i kapp med tjutet

När alla sprungo om hvarann på slutet

Och svärden drogos, gåfvo denna fläck

Ett sken af helvetet med all dess skräck.

Bestörta sågo slafvarna åt gatan

— Från hafvet mötte eld, från stranden blod —

Och aktade ej paschan, der han stod:

De gripa denna karl! — nej, hellre satan!

När det han såg, vardt han sin fruktan qvitt Att öfvermannas här i deras midt Se’n han i förtid allt för åtlydd blifvit Och man satt eld förrän han tecknet gifvit.

Sitt horn han skyndsamt ur gehänget drog Och gaf en gäll signal: en stöt var nog,

Ty det kom genast svar ifrån hans grannskap. »Det kallas rappa tag, mitt tappra manskap!Hor kunde jag betvifia deras nit

Och tro mig lemnad ensam här med flit?»

Hans arm, i stället för att längre tveka,

Lät sabeln nu i snabba cirklar leka Och i sitt klenmod öfvermakten fann Sig nesligt fuktlad af en enda man:

Turbaner klufna han till golfvet sträckte Och knappt en arm sitt hufvud mer betäckte Seyd sjelf, som sknmmade af ilska, tog Ett steg tillbaka jemt, fast trotsigt nog:

Han var ej feg, men tyckte oupphörligt Motståndarn liksom växa ojemförligt Och flottans brand i synen honom slog — Han slet sitt skägg och sig ur striden drog. Till harems-porten trängde re’n pirater,

Att längre bida varit gifven död,

Der sträcktes vapen med ödmjuka later — Förgäfves — blodet rann i öfverflöd!

Af Conrad vägledd, som i hornet stötte, Sjöröfvarskaran honom återfann Der rosslingar och böner om hvarann Fulltygade hur han sitt handtverk skötte: Och jubel vardt det, då man såg han stod En retad tiger frossande i blod!

Dock blef det icke tid till myckeu helsniug»Allt väl — men Seyd i flykten sökt sin frälsning —

Åtskilligt gjorts — men mera göras får —

På sjön det brinner — staden återstår.»

5.

Man fick sig facklor qvickt och tände huset Erån port till minaret, i segerruset.

En dyster fröjd i Conrads öga brann,

Men snabbt vid några qvinnoskrik försvann:

Det klang som själaringning i ett öra Som stridens jämmer aldrig kunde röra.

»Eramåt — men hvarje qvinna gånge fri, Betänken, vi ba qvinnor, äfven vi,

På dem engång, så kära för oss alla,

Skall ringaste missgerning återfalla;

Det är mot männer blott som vi få slåss,

Att hjelplösheten skona höfves oss.

Så glömsk jag var! Om de nu fått förbrinna, Det uppväckt himmelens förtrytelse!

Men nu — tätt efter mig! Ännu vi hinna Att lätta oss från en förbrytelse.»

Re'n brakar trappan: dörren upp han spänner Och märker knappt att golfvet sulan bränner: Der bolmar så han storknar närapå,Han slår sig fram från rum till rum ändå.

Man söker — finner — räddar. Allesamman Sin väna börda bära genom flamman Med det försynta, återhållna sätt Som värnlös fägring fordrar som sin rätt:

Så visste Conrad hålla dem tillbaka Och göra blodbestänkta händer spaka!

Men hvem är hon, som sjelf han kraftigt tar Och bär ur lågorna? En älskarinna Åt honom just, hvars död han svurit har, Seraljens drottning — och dock Seyds slafvinna!

6.

Men Conrad fick ej tid att trösta stort Gulnare, den sköna fånge som han gjort,

Ty på den stund som vapnen hvilat redan Såg fienden med undran öfverallt Förföljelsen ha inställts längesedan Samt ordnade sig snart och gjorde halt.

En öfverblick för Seyd ådagalade Hur underlägsen Conrad var, och svag,

Och han just blygdes åt ett nederlag Som skräck och öfverraskning vållat hade.

Allah il Allah! hämderopet ljöd —

Endera vedergällning eller död!Må eld och blod bevittna, att hon funnit Sin ebb, triumfens flod, som hejdlös runnit, När fienden på nytt får hugga in Ej mer for segern, men för eget skinn!

Sin fara Conrad såg, och såg dem rigta En frisk kolonn framåt. »Här gäller det Att bryta sig igenom. Raska fjät!»

De ordna sig — de storma fram — de svigta — Allt trängre ringen blir — de hålla i Med mod ännu — men hoppet är förbi — Snart fäkta de ej mer i slutna leder —

De sprängas — öfvermannas — trampas neder — De kämpa en och en och man för man Och — när de tröttnat — segna om hvarann, Men hålla handen hårdt om svärdet knuten Och ge betaldt ännu i dödsminuten.

7.

Men innan stålet skred på nytt till skörd Och man bröstgänges slogs på alla kanter Var först till en af sina trosförvandter Gulnare med sina arma tärnor förd,

Der dessa tårar lyckligt torka bunno Som nyss för lif och ära strida runno.

Och när nu denna retande personBlef qvitt sin ångst och löst ur dess förtrollning, Förundrades hon åt den ädla ton,

Som röjts i Conrads ord och hela hållning,

Och att det fanns så mycket höfviskt i Corsarens, mot i Seyds galanteri.

När Seyd var ömt förbindlig, var det nära Som om han trott han gjort Gulnare en ära, Corsaren bjöd sin tjenst som med en bön Och som en skyldighet mot hennes kön.

»Det passar ej — det är en dårskap bara Att önska sig; men kärt det skulle vara Se honom åter, endast för att ömt Få tacka honom för — hvad jag har glömt — Det lif, som paschan underlät försvara!»

8.

Och honom sftg bon, hvarest dödar än De lyckligare gingo att bugsvala.

Från truppen skild, i handgemäng igen Med folk som hvarje steg fick dyrt betala,

Föll Conrad blödande och fördes bort Att gälda sina synder inom kort,

Till lifvet skonad att försmäkta, medan

Man öfvertänkte pinomedel redan

Och stämde blodets ström, som skulle rödFörrinna droppe efter droppe sedan,

Ty paschan ville frossa af hans nöd Och långt uttänjda dödskamp — utan död!

Är detta han, som blott behöfde vinka För att bli åtlydd nyss? Ja, det är han, Afväpnad, men för käck ändå att blinka,

Blott ledsen åt att han ej döden fann.

Han fått för lätta sår och skulle velat Ha kysst den hand som ej hans lif förfelat, Hur kom det sig, att intet hugg förmått Hans själ förpassa till — mest lika godt?

Skall han allena bli vid lif, som letat Så ärligt efter döden, och arbetat?

Nog mulnar han — och det gör litet hvar Som utför lyckans hjul kan råka glida Och vet sig få för sina synder svida I segrarns våld, som ej på marter spar;

Nog mulnar han — men samma stolta sinne, Som dref till våldsbragd, stänger smärtan inne Och Conrads lugna fattning vida mer Af segrare än fånge företer.

Medtagen är han, men det märker ingen,

Han ser sig lika lugnt omkring i ringen:

Och höras här och der hånfulla skri Af öfvermod, se*n rädslan är förbi,I Conrads grannskap blygs man för att tukta En tapper fiende, som lärt dem frukta,

Ja, vakten sjelf ledsagar honom stom Och med en hemlig bäfvan till hans rum.

9.

En fältskär kom — men blott att undersöka Till hvilken grad hans qval man kunde öka: För jernbelastning fann han krafter nog Och nerverna han på sitt ansvar tog.

I morgon afton solen skall beskina Hur fången spetsas: och när skifvan står I öster rodnande, hon skåda får Hnr illa eller väl han bär sin pina.

Af alla marter är dock detta störst,

Till allt hvad qvalfullt är det lägger törst, Som döden dröjer dag från dag att släcka, Fast gamar redan sina halsar sträcka.

»En enda dryck!» Men Hatet skrattar blott, Ty delinqventen dör, om han får vått.

Det blef hans dom.

Bevakningen var gången Och ensam satt i sina länkar fången.Det vore fåtängt skildra hvad han led,

Han visste kanske sjelf ej rätt besked.

Det gifv ett chaos i ett menskosinne,

Ett krig, då allt hvad krafter finns derinne 1 delo ligger med bvarann och gör Att förebråelsen ej får gehör,

Den gäckaren, hvars varningar vi höre När gerningen är gjord, men aldrig före, Och fruktlöst äfven då; ty trotset vill Ej ruelse — det hör den svage till!

I tysta stunder, då man ej bevakas,

Då själen öppnar sig för att ransakas,

— Ej blott en tanke, eller en passion,

Men allt som rör sig inom en person Och vid den återblicken trängas plägar I skilda skepnader på tusen vägar: Missaktad kärlek, rygtets dröm som flyr, Sjelfrådighetens hela äfventyr,

Vetskapen om att batet gnuggar händer När sakens utgång till vår tuktan länder: Ett tomt förgånget, och ett efteråt Som man ej hinner skönja om det vänder Till himmel eller helvete vår stråt:Ord, tankar, gerningar, i tysthet gömda Till denna stund, men aldrig helt förglömda: Små afsteg, som man tyckt ett lappri blott. Men som nu växa allihop till brott: Förnimmelsen af skuld, som dold har legat, Men frätt omkring sig dock, fastän man tegat: Allt, allt hvad man med fruktansvärd t förstår Ï detta benhus som vi kalla hjerta Aftäcker sig, till blygd och harm och smärta, Till dess vårt Högmod samvetsspegeln får Uti sitt våld — och den i bitar slår.

Allt kan det skyla, liksom Modet trotsa,

Men fåfängt liknöjdhet för döden låtsa.

Dock — hvilken rôle man dervid återger,

Ej tillhör priset honom som beträdes Med stora ord, och dock inom sig rädes,

Men den som döden stum i ögat ser,

Den tanken väpnat har för alla lägen

Och som — skall mötet ske — går halfva vägen.

11.

Uti det högtbelägna hvalfvets natt I högsta tornet Conrad fjettrad satt,

Ty sedan slottet brann blef detta näste Ät paschan häkte, residens och fäste.Sin dom Corsaren knappt obillig fann,

Som segrande han gjort, detsamma, han,

Och om i ensamheten ett- och annat Hans sinne ängslat, han sig nu bemannat.

En tanke blott upprörde hans natur:

»Hur skall Medora taga dutta, hur?»

Då knöt han handen och begynte rista På kedjorna så våldsamt i sin bur Som ville han få jernet till att brista,

Men återvann sin fattning hastigt nog

— Som det såg ut — och endast bittert log. »Kom nu med edra plågor, låt dem verka När litet sömn fått mina nerver stärka!»

Så sagdt, till sin madrass han kröp, och föll I sömn, hvad drömmen nu för upptåg höll. Man hade drabbat hop vid midnatt senast

— När Conrad tänkt skred han till handling

genast — Men vetat bruka tiden, så man fått Bedrifva nästan hvarje slag af brott Och på en enda timme allt fullkomna:

Förklädd — igenkänd — gripen under strid — Och dömd — hann Conrad under samma tid Att härja — rädda — slås i jern — och somna!Han sof med regelbundna andetag:

0, att han somna fått till domedag!

Hvem stod der lutad öfver slumrarns lägerP Vaktknekten gått och vänner han ej egcr.

Var det benådningens seraf ur skyn?

Nej! men i jordisk form en himmelsk syn,

Som, for att ej med skenet väcka fången,

Sin hvita arm som skärm för lampan höll,

Enär det säkert blefve sista gången Härnäst det ögonlocket sammanföll.

Men detta väsen — svartögdt, rosenkindadt, Med mörkbrunt, buckiigt hår, juveiomlindadt,

En fot så lätt som snö, och lika hvit —

Hur kom det genom natt och mörker dit?

0, fråga förr hvad ej en qvinna vågar När holi som du, Gulnare, af ömkan lågar!

Hon fick ej sofva: och då paschan jemt Om Conrad låg och muttrade och drömde,

Så steg hon upp och hans sigillring gömde — Den hon på handen bar liksom på skämt — Och gick, försedd med denna fullmakt, ledigt Förbi hans knektar, som knappt tänkte redigt, Men, dåsiga af släp och bugg som getts,Med afund hade märkt hur Conrad somnat Och derför makligt sträckt sig i en krets Vid torningången, der de frusna domnat Samt, efter gjord honnör för paschans ring, Bekymrade sig just om ingenting.

13.

Hon häpnade. »Att han så lugnt kan sofva, Han, som så många ögon bragt till gråt Och nekat äfven mina sömnens gåfval Jag undrar på mig sjelf emellanåt,

Men är jag ej hans gäldenär med rätta?

Han räddat våra lif, och mer än detta.

Dock tyst — han kan bli väckt — det går

ej an —

Så djupt han suckar! — ah! —nu vaknar han!» Corsaren lyfte hufvudet, men visste

Af skenet bländad — ej om han såg miste; Då rörde han sin band, som vittne bar Vid rasslet genast att vid lif han var.

»Hvem är gestalten der af luft och dager?

Som fångknekt är han outsägligt fager!»

»Du känner icke mig; men jag är den Du gjort en tjenst som kanske ingen än;Betrakta mig! du bar mig undan bränder Och undan dina vilda sällars händer.

Nu kommer jag — vet knappast hur — men vill Ej se dig dö, om räddning än står till.»

»I så fall är ditt öga, hulda qvinna,

Det enda, som ej lär af glädje brinna;

Men de ha makten — göre de sin pligt!

Jag blir ändå, se’n jag min dom fått höra, Dem eller dig förbunden, som får göra För ett så vackert altare min bigt.»

Det händer sjelfva tröstlösheten skämtar,

Ett skämt, hvaraf hon ingen lindring hemtar, Ty smärtan sjelf bedrar sig aldrig på Det löjets bitterhet — men ler ändå:

Så hafva ädla läppar infall bringat,

Som ända från en stupstock återklingat,

En lustighet, som, hvem hon tveksam gör, Dock ej förvillar vittnet innanför.

På samma sätt det glänste till hos denne Och plötsligt liksom klarnade hans änne,

Det lät på rösten som han än en gång Sökt vara glad — fast det var snarlikt tvång, Ty af sitt tankelif han föga bergat Som ej af hat och svårmod blifvit färgadt.»Corsar! din dom är fälld, men ännu har Jag något välde öfver paschan qvar:

Jag ville rädda dig, och detta skyndsamt,

Men ögonblicket är ej dertill gynnsamt,

Dock vill jag göra hvad jag kan, att få Ett uppskof öfver nästa dag också;

Du skyggar kanske sjelf för mera djcrfva Förslag, som kunde begge två förderfva?»

»Se’n jag är stålsatt, eller sjunken i En afgrund som ej djupare kan bli,

Bespara både dig att faror spåra.

Och mig förhoppningar som blott bedåra!

Ur stånd att segra, skall som en pultron Jag ensam söka rädda min person —

Låt vara det är enf jag ej kan glömma Och som kan få mitt öga än att strömma?

Jag har ej annat haft i denna verld

Än Gud — min käresta — mitt skepp — mitt

svärd!

Gud öfvergaf jag tidigt, och hans fruktan,

Och nu blir menskan redskap åt hans tuktan, Dock tänker jag ej som en skrämd kujonMed böner göra spe utaf hans thron,

Jag andas — det är nog — och har förmåga Att hålla stånd mot hvad som helst för plåga: Mitt svärd man vridit ur en hand, som bordt För sådan klinga bättre skäl ha gjort:

Mitt skepp är taget eller sänkt: — men hennes Belägenhet är det som bittrast kännes!

Hon ensam binder mig vid jorden qvar,

Det här förkrossar hennes själ, och drager I grafven en gestalt, — tro mig, jag har I dag först sett att någon var så fager.»

»Du älskar då en annan? — Nå, hvad rör Det mig? — Det hvarken kan det, eller bör! — Och likafullt så — O! de afundsvärde,

Som bröst mot bröst få byta ed och tro Och ej den inre tomhet känna lärde,

Som aldrig, aldrig lemnar mig i ro!»

»Jag trodde han ditt hjertas löfte tagit,

För hvilken jag ur flammorna dig dragit?»

»Den dystre Seyd? — Ack nej! — Jag sökt att bli Försonad med hans kärlek, sökt med ifver,

Men dag för dag jag öfvertygad blifverAtt skall man älska, får man vara fri.

Jag är slafvinna, som får rölen spela Af gunstling och hans härligheter dela.

Hur ofta sporde jag om kärlek ej Mitt hjerta, och fick rodna vid ett »nejU Tungt är att på en annans kärlek bära Och sjelf likgiltighet inom sig nära,

Ja, kanske just för den som man ej tål Förhemliga — sitt tyckes föremål!

Han tar ibland min hand, den jag ej gifver, Men pulsen lika jemn och långsam blifver, Och släpper han den se'n, så sjunker den Tillbaka som en liflös tyngd igen.

Min mun mot trycket af hans läppar kyler Och min förnedring för mig sjelf jag skyler: -Om blott jag haft passion så mycket som Att känna huru den i hat slår om —

Nu kommer han och går, och hvilketdera Han gör, det frågar jag ej efter mera,

Men om jag engång gör det, fruktar jag Att det i leda vänder sig en dag:

Och nu slafvinna bara, jag fördroge Långt mindre om ban till gemål mig toge! O! att han ville söka huld och tro Hos någon ann, som karl hans tycke vinna,Och lemna detta bröst att återfinna Ännu i går jag kunde sagt — sin ro!

Märk dock: om jag till ömhet mig förställer, Är det för din skull, fånge; ty det gäller För mig att återgälda som sig bör Det lif jag har din hand att tacka för Och åt de kära börda dig tillbaka,

Som ega just hvad jag är dömd försaka.

Farväl — det dagas. Jag får offras, jag,

Men så är du betryggad för i dag!»

16.

Hans hand hon tryckte mot sitt bröst, och dröjde, Men hufvudet till afsked sedan böjde Och ljudlöst som en vacker dröm försvann.

Var det en syn? Är han nu ensam, han?

En präktig ädelsten af himmelskt vatten Låg på bans kedjor tindrande i natten, Medkänslans klara tår, — demanten, sora Sin glans och slipning får derofvanom!

Oemotståndlig är en tår, som blänker I qvinnans Öga: vapnet, som bon har Så väl till hands för anfall och försvar,

Ehvad hon rädda eller kufva tänker.Fly den! Din dygd ger tappt vid qvinnogråt, Din klokhet villas, om du ser deråt.

En verld gafs bort, en hjelte föll till föga För en Cleopatras tårfyllda öga;

Triumvirns svaghet dock förlåtlig var,

Han offrade sin makt, men mången bar

Åt erkefienden förskrifva låtit

Sin dyra själ — för det en qvinna gråtit.

16.

Den nya dagen honom vanställd ser,

Det hopp, hän hade, har han icke mer,

Kanske till nästa natt i trånga ringar Framför hans brustna ögon korpen svingar, Fast han ej vet derom, och dimman snor Omkring ett styfnadt lik sitt däfna flor,

Som sipprar ned i dagg — den jorden dricker — Och allting, utom honom, vederqvicker! Tredje stogen.

“Come vedi — ancor non m'abb&ndona.“

Dante.

1.

Allt ljufligare sackar solen ner Längsåt Moreas höjder mer och mer,

Ej dunkelglödgad, som bon brukar tåga Utför i nordanland, men eld och låga, Förgyllande den gröna böljan, som I klara strimmor dallrar nedanom.

Mot Idras ö och bergen på Aegina Han småler, Glädjens drott, och älskar än På sina gamla kära ängder skina,

Der dock hans altar grusats längese’n.

Från bergen kyssa skuggorna ditt lugnaHafsbäcken, Salamis, ditt obetvungna;

Men dessa kammar, nyss så azurblå,

I violett och purpur öfvergå,

Och färgspel, sådana man knappt kan ana, Beteckna gudens glada segerbana Till dess han, när det skymmer på till slut, Bakom sitt Delphis klippvägg hvilar ut.

Så släcktes kanske engång aftonglöden Den qväll, Athen, din Visaste drack döden! Hur bidade hvad bäst du egde då Den afskedsglimt, som slöt hans dag också! Nej . . . icke än . , . På kullen, på den höga, Stod solen qvar minut ifrån minut,

Men ljuset skymlade för tåradt öga Och bergens färgprakt var ej som förut,

Det tycktes som en skugga öfverfarit Det land, som Phoebus förr ej gramse varit; Dock, innan han bakom Cithäron gick Stod bägarn tömd — och lyfte själen vingen Från den, som ingen makt att rygga fick, Som lefde och som dog som ännu ingen!

Ifrån Hymettus flacka slätten kring Begynner nattens stumma drottning rådaOch inga dunster, hvilka storm bebåda, Omkring den väna dragit någon ring;

Med en corniche, som i sitt ljus hon målar, Den hvita pelarn helsar hennes strålar Och hennes egen sinnbild underbart Från minareten tindrar silfverklart;

Och skogen af oliver, skum och öde,

Der nu Cephissus silar fram sitt flöde, Cypressens mörka skugga vid moskén,

Den muntra kioskens torn i silfradt sken Samt i högtidlig ro vid Thesei tempel Den höga palmen med sin dystra stämpel — Ett sådant färgspel, sådant sceneri Går intet vaket öga lätt förbi.

Aegeiska hafvets barm har lagt sig, sedan Orkanen slutat brottas. Allaredan Står i sitt släp utaf saphir och guld Den fagra vattenspegeln der och lyser,

Den ö vid ö i ijerran skuggar, full Af mulet hot — då oceanen myser.

2.

Hur kunde du mitt sångar-thema bli? —

O, hvem kan ditt berömda vatten skådaOch dröja vid ditt namn, att icke båda Från ämnet leda med en huld magi?

Hvem har sett dig, Athen, i solnedgången Och glömt hur du såg ut i qvällens frid? Minst han, hvars själ, i trots af rum och tid, Bl and klasade Cyklader sitter fången?

Ej heller låg du utauför hans sång,

Corsarens ö var engång din — och blifve Han din på nytt igen (det himlen gifve!) Med friheten också på samma gång!

3.

Med solen, som från branten sjönk i djupen, Sjönk ock Medoras hopp, der hon höll vakt. Fast tredje dagen var tilländalupen,

Lät han ej höra af sig som han sagt,

Ändock det ej var storm. Anselmos skuta Till ankars redan förra qvällen gått,

Men utan att de sammanträffa fått.

Hur annorlunda leken kunnat sluta,

Om Conrad väntat in det seglet blott!

Natt-brisen växte. Dagen om bon letat Om något likt en skeppsmast synligt blef Och sedan hon i gråt deruppe setatTill midnattsstranden henne oron dref;

Der gick hon sedan, utan att hon tänkte På skummet ens, som öfver henne stänkte, Och fast det kylde, slet hon sig ej lös,

Det var i bjertat som den arma frös Till dess hon tog sitt öde för så gifvet,

Att Conrads anblick kanske kostat lifvet.

På sistone en skröplig farkost kom,

Hvars manskap såg sig efter henne om,

Den svårt medtagna, halft förblödda skaran, Som knappast visste hur de undgått faran.

De tego litet hvar och ville blott En annan skulle säga hur det gått Med deras chef; men ingen ville börja,

De visste huru djupt bon skulle sörja.

Hon märkte strax hur det stod till, men höll Sig stadigt upprätt, skalf ej, eller föll;

I denna späda kropp en fasthet bodde,

Som var långt spänstigare än man trodde.

Så länge det fanns hopp, hur vek hon var, När allt är ute, blir det veka qvar,

Men i en kraft som detta utslag fäller:

»Då ingenting att älska mer du har,

Så har du intet mer att rädas heller.»Det är som yrseln, som ur feberns brand En onaturlig styrka får ibland.

»Er tystnad har på förhand mig förvissat Om — ej ett ord nu — jag har redan gissat — En enda fråga blott — ifall jag kan Få fram den — svara fort — hvar ligger han ?»

»Det vet man ej. Med nöd vi flytt omsider. Men en kamrat, som Conrads död bestrider,

Såg honom sårad — men vid lif ändå.»

Hon hörde icke mer. Det led till slutet,

Ty både blod och tankar trängde på Och hennes motstånd blef på en gång brutet. Hon föll — och hafvet skulle

kanske snart Ryckt henne från en graf af annan art,

Om dessa grofva händer, men så varma,

Ej medlidsamt fått fatt uti den arma,

Saltvatten stänkt på de liflösa drag,

Rest henne upp och hållit säkert tag,

Yäckt hennes tärnor, som i slummer lågo Och nu med sorg den bleka hamnen sågo, — Till dess Anselmo måste ha rapport, Knapphändig nog, då segern var så kort.4.

Der började de om hvarandra ropa Om lösen, om befrielse och hämd,

Men ej om dröjsmål eller flykt. Bestämd En flägt af Conrad låg i allihopa.

Hvad nu hans öde vore, kunde han Bli hämnad, om ej räddas ur sin fara,

Ocb ve hans bödlar 1 En beslutsam skara Är qvar, och en som både vill och kan.

5.

I sitt gemak satt Seyd och öfverlade Om fångens dödssätt. Hat och ömt begär Brann i hans själ — allt efter som han hade Corsaren för sig, eller sin Gulnare.

Med stora, mörka ögon såg slafvinnan Ifrån hans fötter upp, den hulda qvinnan, Ömt forskande, som om hon ville bli Förvissad om en skymt af sympathi;

Han på ett radband såg, men for hans inre Stod offrets dödsqval icke desto mindre.

»Du segrat, pascha, som en käck soldat — Corsaren inom lås du låtit sätta —Hans dom beseglats — och han dör med rätta — Men det är ej tillräckligt för ditt hat.

Ett litet uppskof, köpt med hvad han eger, Betalte sig ej illa, som man säger;

Det talts om guld i stora högar, som Min ädle Seyd ej bör gå miste om.

Försagd och tuktad efter leken senast — Bevakad — följd — kan han ju gripas genast; Men är han död, tor resten af hans baud Med rofvet söka upp en tryggad strand.»

»Om för hvar droppe blod det bjöds, du ljufva, En sten som Stambuls diadem till lön,

Om för hvart hårstrå skänktes mig en grufva, Der rena guldet glänste som en bön,

Om jag bland alla skatter finge välja,

Hvarom Arabiens sagor oss förtälja,

Det skulle ej en timmes uppskof bragt,

Om jag ej sett hans hufvud i min makt Och önskat tänka ut de plågor bara Som smärta mest och lifvet längst bevara.»

»Ej som jag hejda vill ditt raseri,

Det är for rättvist, Seyd, att blidkadt bli,

Men kom ihåg hans skatter, som jag säger;Han blir ju ej med litet uppskof frälst,

Hans halfva anhang stupat — och dn eger Hans lif i dina händer när som helst.»

»Så? Når som helst t — Jag skulle efterskänka Ben uslingen en enda dag, kantänka,

Och kanske ömma for min oväns skinn!

På hvars bemedling, min Guiñare? På din!

Bin tacksamhet (forstås, i tukt och ära)

Mot den der giaurn, som var så allt för god

Att skona ditt oeh dina qvinnors blod

Och — blunda för allt skönt han fick att bära,

Värderar jag naturligtvis; men hör

Likväl ett råd, som dn behjerta bör:

Jag tror dig icke, qvinna! och jag finner Min misstro fullt bestyrkt allt hvad jag hinner. Ben stund han dig igenom elden bar Säg, ville du ej flytt med denna karl?

Håll inne med ditt svar. Bin kind bekänner Sin skuld tillräckligt, ty jag ser han bränner; Men, hulda väsen, se dig bara for —

Och icke blott hans lif en tjenst du gör!

Ett enda ord till, och — nej — det må vara. Fördömd den stund han dig ur lågan bar!

Förr kunde elden fått — åhnej — jag harDig allt för kär och skulle sörjt dig bara. Men, falska ting, lät varna dig i dag,

Att jag ej klipper vingen pä dig, jag!

Det är ej skämt, som du kanhända tänker, Och derfor — lita ej pä dina ränker!»

Han reste pä sig, med förbittrad blick,

Och det låg hot i rösten då han gick.

Hur litet visste hau om den förmåga Att trotsa hvad som helst, som qvinnan har, Hur litet om Gulnare och hvad hon var I stånd att känna och i stånd att våga! Hans misstro kränkte henne, ty hon såg Ej klart till roten af sin ömma håg, Slafvinna sjelf, hon trott hon ömkan kände Med Conrads enahanda slags elände;

Oeh derfor gick hon åter blindt framåt Sin äfventyrliga, förbjudna stråt,

Besinningen kom sedan — icke sällan Till qvinnans sorgekalk förnämsta källan.

6.

För Conrad mellertid var tidens gång Enformig — ängslig — outhärdligt lång.

Att timme efter timme kunnaväntaFå lida dödens qval, och det med ränta:

Att för hvart steg, som genljöd i hans port, Ha bödelns ankomst för sig immerfort:

Att hvarje röst, som träffade hans öra,

Kanske den sista vore, han ffck höra:

Om för en själ som hans det fruktan ges,

Han kunde lätt förvandlats till en mes;

Men tappert, som han förr var med i hetsen, Bjöd han det yttersta ståndaktigt spetsen.

I stridens hetta och vid stormens gny Blir aldrig tid till mycket hufvudbry;

Men sitta ensam och i ljettrar slagen Och grubbla hela natten om, och dagen,.

Se in uti sig sjelf oeh dröja vid Sin lefnads felsteg, som man ej får tid Godtgöra, fast man följderna får bära:

Att veta sista ögonblicket nära,

Med ingen vän till tröst, som vittna kan Att man dock gick i döden som en man,

Men jublande motståndare allena,

Beredda att ens sista steg förklena:

Med marter för sig, dem man modigt mött I hjertat, fast man fruktar för sitt kött,

Och vetskap om att för ett skri allenast Få skuld för brist på mod och fasthet genast:Stängd från ett bättre lif utaf en from Falang, som tagit hand om himlens dom, Samt — värre än den der förlusten — finna Sig himlen frånryckt *här*, en dyrkad qvinna: En sådan själs-torture var det man lät Fribytarn lida, utan att förlossas; Han bar det — till hvad fromma? Att ej krossas Inunder slikt, är något, redan det.

7.

En dag förflöt — och två — Gulnare blef borta — Der gingo tre — och intet föreföll, Men Seyd hon visst i sina giller höll, Ty eljest Conrad kommit förr till korta; Den fjerde dagen gick och natten kom Med storm och gny och mörker småningom. Der satt han ensam och på svallet hörde, Som aldrig ditintills hans slummer störde, Samt föll vid bruset af sitt element Uti ett vanvett, som han aldrig kännt. Han ofta ridit på bevingad bölja Och haft sin vällust i att henne följa, Nu hördes hennes dån, från fordna dar Så välbekant, — men han fick stanna qvar! Högt vinden tjöt, och högre hördes skrällenUr molnen, der de ströko öfver cellen, Och blixten fräste vildt, i harmoni Med Conrads väsen, gallerna förbi. Han kröp till fönstergluggen fram, i syfte Att laga så att det mot slutet led, Och jernklädd hand i stilla bön han lyfte Att en barmhertig ljungeld sloge ned; Men hädelsen var kraftlös, som metallen, Thordönet aftog, med de vreda svallen, Och öfvergifven satt han der igen Som om han gäckats af en trolös vän!

8.

Midnatten gått — då hördes vid den tunga, Massiva dörren lätta steg, och unga — En rigel skjöts — der vreds ett nyckel-ax — Det var hans sköna, som han gissat strax. Hvad än hon syndat i, så såg dock denne En skyddande Guds engel uti henne, Sådan asketen skådar dagligdags, Fast hon förändrats sedan sist derinne Och syntes blek och upprörd i sitt sinne. Det mörka ögat angaf långt förrän Det sades högt: »Du måste dö, min vän!*En* utväg gifs, men grym för begge parter — Och ändå finnas vida värre marter.»

»Jag ger dig samma svar du fått förut Och ber, du goda, ej om en minut. Hvarföre gör du dig besvär att skona Fribytarns lif och paschans harm försona? Corsaren har förtjent att sina dåd (Ej endast här) umgälla utan nåd.»

»Hvarföre? Räddade du ej slafvinnan Från en långt grufligare lott ännu? Hvarföre? Conrad, är du stenblind, du, Af sorg, för hvad som rör sig inom qvinnan? Skall jag ta första steget? fast en röst Högt ropar deremot i qvinnans bröst? Välan då: *derför*, att ett *något* tände Ett slags deltagande för din person Och blef — från skrämsel, som en stund jag kände — Erkänsla — ömkan — vanvett — blind passion. Säg ingenting, jag ingenting vill höra, En ann dn älskar, och försmådd är jag, Men vore hon än vacker som en dag, Hon gör ej hvad jag är i stånd att göra,Och hade hon dig rätt af hjertat kär, Som jag, du vore ej allena här! Fribytar-brud — och sitta som en enka Då mannen drar i härnad ut, kantänka! Spar dina ord nu. På ett hufvudhår Svärdseggen hänger, hotande oss båda, Men vill du blifva fri, så låt mig råda, Tag denna dolk — stig upp — följ mina spår!»

»I dessa länkar o! så nätt jag ginge Och hvilken ostörd slummer vakten finge! Du ser hur klädd till promenad jag är, Och lämpar sig för handgemäng det här?»

»Klentrogne! vakten har jag på min sida, Med pengar bringar man det folket vida. Ett ord af mig — och kedjan faller af! Tror du jag utan hjelp mig hit begaf? Se’n sist vi möttes har jag fått i sigte En brottslig plan, men det för din skull blott, Om det att tukta Seyd kan kallas brott. Den afskyvärde! med sitt blod han plikte! Du ryser, du, men jag har skiftat sinn’, Misshandlad, skymfad, (åh, han blir väl mogen!) Beskylld för det som aldrig föll mig

in,I min förnedring endast allt for trogen! Ja, le! Men Seyd med orätt hånat mig, Åt intet svek jag dittills lånat mig, — Till den grad låg du mig ej då om hjertat; Men misstro retar, och man frestas lätt Att låta sin tyrann till slut få rätt Och se den skymf bestyrkt, hvarmed han snärtat. Han fick mig genom köp; olyckligtvis Var hjertat ej till köps for något pris. Jag har ej knorrat: och likväl han frågat Om jag ej flytt med dig, ifall jag vågat! Du vet, han ljuger — men det händer lätt Profeten med sin olåt kan få rätt. Min bön fann han ej heller föranleda Till längre rådrum, än att förbereda De nya pinosätt han tänker opp Åt min förtviflan och din arma kropp. Han hotade, men vill, den gamle gäcken, För sina höga lustar ha mig qvar, Men ledsnar han vid mig — så gapar säcken Och våta djupet vet jag hvar jag har. Är jag en leksak, jag, för några korta Minuter, tills förgyllningen är borta! Jag såg dig — fick dig kär — och nu du vet Om en slafvinna känner tacksamhet.Om ej mitt lif han hotat, och min ära, — Och det är ej på lek han brukar svära — Han kunde skonats, fastän dig jag frälst: Nu är jag din, i stånd till hvad som helst. Du älskar ej — och jag kan ej begära — Nu först jag hat och kärlek sjelf fått lära — Men kände du mig, blefve du ej skrämd För det att österländskan lågar hämd; *Det* är din fyrbåk nu — du skall ej sakna En farkost heller — det skall bli min sak — Men först vi måste genom det gemak, Der Seyd har somnat — för att aldrig vakna!»

»Gulnare — Gulnare — nu först jag ser min frejd Förspilld, och hvilken skymf jag på mig hopat. Seyd är min ovän, skoningslöst han sopat Mitt folk från jorden, men i öppen fejd: Då drog jag ut att vedergällning skipa, Men svärd jag brukar, ej förstucken knif, En man, som vet att skona qvinnors lif, Kan ej på sömnen heller sig förgripa. Ditt har jag frälst med fröjd; låt mig ej tro Att du med grämelse vill mig belasta — Frid vare när dig! Nattens timmar hasta, För mig de sista utaf jordisk ro.»»Af ro! I soluppgången ligger bålen Och skälfver under marterna vid pålen. Så är det tillsagdt. Jag vill ej se på, Och skall du dö, så dö vi begge två. Lif — hat — och kärlek — allt jag sätter genast På detta kast — Corsar! Ett stygn allenast — Vi lyckas aldrig fly på annat sätt. Allt hvad jag utstått utan att få rygga, Min ungdoms smälek, år af oförrätt Ett stygn kan gälda — och vi äro trygga! Jag kan försöka sabel lika lätt, Om du ännu för dolken skulle skygga. Jag mutat vakten — det är snart förbi — Och fria — eller aldrig — mötas vi; Men slinter det, så är han kastad, lotten, För mig en svepduk och för dig schavotten!»

9.

Han hann ej svara innan hon försvann, Men ifrigt spanande hans öga brann, Och skyndande att sina länkar samla Tillhopa, för att hindra dem att skramla, Försökte han, då rigeln ej satt qvar, Att skynda efter, fjettrad som han var, Men visste ej i mörkret hvart det krökteOch fåfängt efter vakt och ljus han sökte. Ett skimmer syntes svagt — nytt hufvudbry Om han skall följa skenet, eller fly — Han gick på måfå — var det morgonvinden Som spelte in? — det drog så svalt kring kinden — Der var ett öppet galleri — han såg Den sista stjernan just på återtåg — Men gaf ej mycket akt — fick se en strimma Ifrån ett rum på något afstånd glimma — Gick dit — och dörren stod så pass på glänt Att han blef varse ljus derinne tändt. En skepnad skyndsamt ut ur rummet flydde — Blef stående — såg sig bakom — Gulnare! — Men intet tecken på missgerning tydde — »Hon hade dock ej hjerta till det der!» Dock såg det ut som dagens sken förskräckte Den skygga blicken, den hon undandrog, Och sina svarta lockar, som betäckte Så barm som kinder, hon tillbaka slog, Som hade hon stått framåtböjd, men velat Bli qvitt den syn, hvarpå hon ängsligt skelat. Nu mötte de hvarann. I pannan bar Gulnare en fläck, som handen lemnat qvar:Han såg den knappt, och dock han fällde modet — Ogerningen var gjord — der syntes blodet!

10.

Han stått i handgemäng — han rufvat på De grymma straff, missdådarn förestå — Han blifvit luttrad — näpst — i länkar sluten — Trott bojan aldrig kunna blifva bruten; Men samvetsagg och fångenskap ocb fejd — I trots af intryck stundom utan hejd — Bekommo bonom mindre, än den skräcken; Hvar åder frös inför den röda fläcken, En liten strimma, men som inom kort Hvar skymt af hennes fägring tvättat bort. Nog hade han sett blod, och äfven gjutit, Men detta hade dock för männer flutit.

11.

»Så der! Han var på vippen att bli väckt — Nu är det gjordt. Det var att vedervåga — Men nu åstad, Corsar! — Kom ej och fråga — Det dagas — ankartåget ligger sträckt. De redskap, som med guld jag gjort till mina, Får du nu införlifva med de dina, Och munnen skall rättfärdiga min hand När vi till segels gått från denna strand.»

12.

Hon klappade i hand — och väl försedda Eunucher sprungo in, till flykt beredda; De löste kedjorna på Conrad snabbt Och han var fri igen, men såg det knappt, Han kände en beklämning i sitt sinne Som skulle black och bultar tyngt derinne. Det tegs — och på en vink af hennes hand En lönväg togs — så skyndsamt de förmådde — Snart staden låg bakom — de vattnet nådde Som sqvalpade emot den gula sand, Corsaren liknöjd för hvarthän han leddes Och om en fallgrop eller hjelp bereddes; Och motstånd skulle hjelpt så mycket, som Det skulle gjort mot Seyd då bödeln kom.

13.

De gledo snart för brisen, för den lena, Och tankfull stod der Conrad helt allena Till dess den branta udden, som sprang fram Der sist han ankrat, uppsteg allvarsam (Det var som år af synd och ångest farit Från denna natt, så kort den tiden varit); Och när dess skugga öfver masten föllSin hand för ansigtet Corsaren höll, Såg sin Gonsalvo för sig, sina trogna, Och så sin hand, som svek, den redobogna, Och så sin brud — och vände sig — och fann Gulnare i hennes ställe, mörderskan!

14.

Hon hängde vid hans drag. Förskräckt att finna Motvilja, köld och bitterhet deri, Föll hon i gråt — likväl för sent som qvinna — Van, som hon var, att finna sympathi. På knä hon sjönk och kramade hans händer: »Jag vet att Allah sig ifrån mig vänder, Men du? hvad vore utan detta du? Bestraffa mig — men skona endast *nu!* Min hjerna gick omkring i natt — o bringa Mig ej till vanvett — steget är så ringa — Min kärlek vållade mitt brott — välan, Du lefver än — fördöm mig — om du kan!»

15.

Hon gjorde honom orätt. I sitt sinne Gaf han sig sjelf till spillo. Utan röst De mörka tankar rufvade derinne, Förblödande uti sin cell — hans bröst.Men framåt gick det, vinden ljufligt smekte Och vågen tumlade bakom och lekte, Vid horizonten skymtade en fläck, En mast — ett segel — ett beväradt däck! Man såg den brassa fullt, och kunde sluta Att folket redan varsnat deras skuta. Nu skjot det majestätiskt fram — med fart I stäf, och skräck i gördel uppenbart — Så kom en blixt — och kulan hufvudstupa Slog framför bogen ned uti det djupa. Då först spratt Conrad ur sin dröm, och fick En glans som ej på länge i sin blick. »En blodröd flagg — jag sett förut den skutan — Så står jag ej ännu all hjelp förutan!» Det gafs signaler, vardt ett glädjeskri, Så firades en båt och lades bi. Från alla håll det »Conrad! Conrad!» hördes Och knappt en hand ens till manövern rördes Och än en gång med lätt och säkert grepp Sågs Conrad äntra upp för eget skepp; Då ljusnade de sträfva sjömansdragen, De ville kramat sin kapten — och han Förglömde faran, skymfen, nederlagen Och gaf, så varmt det för en chef gick an, Åt dem en nick igen samt grep betagenAnselmos trogna hand och såg igen En väg till kamp och seger öppen än.

16.

Men efteråt de litet harmligt finna Att Conrad utan svärdshugg återvinna. De velat hämnas honom. Men ifall De tänkt en qvinna fullgjort detta kall, De skulle som sin drottning hyllat henne, De sågo ej på medlen, de, som denne. Nu bara sneglades det på Gulnare Och undrades hvad flickan gjorde der, Och hon, som för ett mord ej gått ur vägen, Stod der förskräckt på en gång och förlägen, Såg stilla bedjande på Conrad jemt Och lät sin slöja falla, den försagda, Med armarna i kors på bröstet lagda Förbidande hvad ödet nu bestämt. Hon kunde hejdlöst som en vådeld brinna Så väl i hat som kärlek, ondt som godt, Men trots det fruktansvärdaste bland brott Så hade hon ännu förblifvit qvinna.

17.

Det kände Conrad ock. Han afsky bar För denna gerning, som ej stod att tvättaMed några tårar bort, men som med rätta Till domen häftade vid henne qvar; Men gjordt var gjordt, och hvad hon också brutit För hans skull dolken drogs och blodet flutit Och för hans frihet, ej för egen del, Hon både jord och himmel satt på spel. Han vände sig till den svartögda qvinnan, Men hon såg ned försynt. Der stod slafvinnan Förändrad, undergifven, qvinligt vek Och med en färg som gradvis vardt så blek Att allt som fanns af rodnad var den röda Blodfläcken efter Seyd, den redan döda! Nu tog han hennes hand — en hand så späd, Ändock hon kunde vara hårdhänd med — Men denna darrade och kom tillika Hans hand att skälfva och hans röst att svika. »Gulnare!» — hon svarade ej — »*min* Gulnare!» Nu såg hon upp med ögonkast, med varma, Nu sjönk hon till hans öppna famn, den arma, Och om han nekat henne hvila der Han varit mer än menska, eller mindre: Men Conrad lydde rösten i sitt inre Och kanske, om han ej en aning sport, Hans sista dygd de andra sällskap gjort. O nej! Medora sjelf sin älskling unnatDen lätta pant han tog, mot hvad han kunnat, Hans första trohetsbrott, en flygtig kyss Från läppar, som af doftet efter brutna Halfqväfda suckar voro öfvergjutna, Från friska läppar, och till hälften slutna, Der Eros flägtat med sin vinge nyss.

18.

I skymningen de hunno redden sedan Och sjelfva kala bergen myste redan Och hamnens muntra virrvarr hördes snart, Blänkfyrarna belyste vägen klart, Pilsnabba båtar viken genomskjöto, Delfiner lekfullt genom skummet bröto, Sjöfågelns hesa läte var ett slags Förstämdt välkommen som de fingo strax. Bakom hvart fönster, der ett sken de mötte, De tänkte sig en vän som lampan skötte — Ty hemmet står i ett förklaradt ljus Då hoppet ser det midt i hafvets brus.

19.

Från fyr och strand det lyste. Conrads öga Flög till Medoras torn. Det syntes föga Och — sällsamt nog — bland alla dessa husVar det det enda der det ej fanns ljus. Det hade alltid till välkommen tindrat, Men kanske var det något nu som hindrat. Han var i slupen med ett enda språng, Otålig innan rodden kom i gång. O, om han falkens snabba vingar hade Han vägen som en pil tillryggalade! Vid första rast förrän man hann till strand Sprang han i vattnet tvärt och dristeligen Och brottades med svallet, nådde land Samt flög uppför den välbekanta stigen.

Han kom till tornets ingång — gjorde halt — Men allt var tyst — och natt var öfverallt. Han slog på porten hårdt, men intet hördes Derinifrån, och ingen fot det rördes. Han knackade — men sagta — handen blef Ej färdig med hvad hjertat föreskref. Nu öppnades — och Conrad mötte tvänne Bekanta ögon strax, men icke *henne*. I mållös ångest sökte han till slut, Men utan framgång, att en fråga finna, Grep lampan — för att ljus i saken vinna — Men släppte tag — så veken släcktes ut — Och vänta tills hon tändts — nej, lika gernaHan kunde bidat der på

dagens stjerna. I korridorens djupa skymning låg Ett rutigt sken på tiljorna och blänkte, Det följde han till ett gemak — och såg Hvad hjertat anade, men aldrig tänkte.

20.

Hans skakning till förstening öfvergick, Han stod som fastväxt, med vidöppen blick, Och såg och såg (så gör man jemt, och vågar Ej vidgå hur förgäfves man sig plågar); Men hon, i lifvet re'n så skön och mild Att döden sjelf fick en förklarad bild, Höll i sin hand, den tunna, genomkylda, De kalla blommorna så aktsamt skylda Som låtsade hon bara att hon sof Och som man knappt att gråta hade lof. Med långa fransar ögonlocken täckte En hinna... blotta tanken rysning väckte... Med ögat håller döden illa hus Och störtar tanken från sin thron af ljus. Han fått de blåa globerna att brista Och det vardt natt, den eviga, den sista, Men skonad var en mun af fint behag Som liksom gjort till föresats i dagAtt ej till löje dras, men stilla vara Och söka ro — likväl för stunden bara; Men svepningen, och håret, hvilket rann I döda stripor nedåt, och i långa, — Ett hår, som bindeln aldrig kunde fånga När sommarn flägtade och solen brann — Allt detta, och den blekhet som man fann, På döden måste tanken återföra — Hon var ej mer — hvad har han der att göra?

21.

Han gjorde inga frågor. Med en blick På denna marmor han förklaring fick: Hon låg ju liflös — der var allt besvaradt! Hans ungdoms kärlek och hans framtids hopp, Den ädla brunn, der allting runnit opp Hvad ljuft han åtrått eller ömt befarat, Det enda lif han ej förhatligt fann, Allt var sin kos, — och det förtjente han, Men, himmel, hvad det sved! Den fromme skådar Dit upp, der tron ersättningen bebådar; Men sjelftillräckligheten, som har fäst Sitt hopp härnere, der det är en gäst, Förlorar också allt i detta ena — Låt vara det ett solgrand är allena —Och hvem vill skiljas vid hvad han har bäst? En stoisk uppsyn mer än ofta döljer En hopplöshet, som sig i allvar höljer, Och ofta ligger svårmod innanför Ett till det yttre leende humör.

22.

Ju djupare man känner, desto mindre Kan man ge ord åt våndan i sitt inre, Der tusen tankar korsa samma punkt, Det sår, som fräter kring sig lika lugnt. I rigtigt sargade och stungna hjertan Går hon for djupt att finna uttryck, smärtan, Och Conrads var så starkt bedöfvadt, det, Att allting i en dvala låg derinne, Men mödernet i detta stolta sinne Tog ut sin rätt och som ett barn han grät: På samma gång en bikt som en erinring Om måttet af hans kraft, — men ingen lindring. Om han haft vittnen, är det troligt nog Han hejdat detta flöde utan värde, Nu rann det fritt en stund, förrän han drog Förkrossad — hjelplös — hopplös — sina färde. Det dager vardt — men ej för Conrads blick. Och det blef natt — en natt som ej förgick.Den skymning, som den blinde innesluter, Mot Grämelsens likväl ett lekverk är, Hon *söker* tjocka mörkret — och förskjuter En ledning som blott kommer till besvär.

23.

Hans själ var känslig, fast hon blifvit fläckad, — Bedragen, som han tidigt vardt, och gäckad — Men hjertat hårdnade till slut, precis Lik droppen som i grottan blir till is, Kom ej ur all beröring fullt så renadt, Men föll som han, och frös, och blef förstenadt. Ljungelden smular berg: och lika svårt Föll slaget här på något lika hårdt. En blomma såg det sträfva block med fägnad, Mörk föll väl skuggan, men hon stod der hägnad, Då kom en blixt, som splittrade med flit På en gång både Lilja och Granit. Af henne står ej ens en fiber åter, Som hennes lefnads dröm förtälja låter, Och utaf den som hennes skyddsvärn var Finns det blott svärtade fragmenter qvar.

Det morgon vardt. När han stängt in sig, tordes Man knappast störa honom någonsin;Anselmo gick likväl i tornet in, Men Conrad fanns ej der. Förgäfves gjordes Två dagars rund kring ön af allihop, Der echo tröttnade vid deras rop. De genom skog och däld och bråddjup gingo, Till slut en afryckt ketting fanns på land Och då de deruti en ledning fingo Så sökte de hans spår från strand till strand. När vecka efter vecka var förrunnen De vände hem, men han förblef försvunnen Och aldrig kom ett bud om hvar det var Han lefvat eller lyktat sina dar. De sörjde honom långa år i ända Och egnade hans brud en minnessten, Men ingen runa alls åt sin kapten — Hans död var oviss, hans bedrifter kända Och med hans namn förknippas än i dag En enda dygd bland tusen mörka drag.

Anmärkningar.

»*Corsaren*» påbörjades af Byron den 18 December 1813 och fullbordades den 31 i samma månad, medan författaren uppehöll sig i England. Redan på första dagen sedan arbetet utkommit i bokhandeln såldes icke mindre än 10,000 ex., en afsättning, som icke engång kom *the Waverley-Novels* till del. — *Tillägg af öfvers:n.*

Tiden för de i denna dikt skildrade tilldragelser synes kanske för knappt tillmätt, — yttrar författaren. Man kan likväl från fastlandet efter några få timmars segling nppnå stommen af de Aegeiska öarna, och läsaren torde benäget föreställa sig en *vind* sådan jag ofta funnit den.

Men den, som närmare ser efter, kan Få syn på mycket långt ifrån alldagligt (s. 14).

I Conrads drag vilja de, som sett lord Byron, iakttaga en viss likhet med denne sjelf; och det asketiska lefnadssätt, som den ädle skalden förde, har man likaledes en målning af uti den föregående teckningen af Conrad. Hvar har man att söka grunden till denna besynnerliga egendomlighet hos en så talentfull och i skildringen af de mörka intryck på det menskliga sinnelaget, som förbrytelser och samvetsagg lemna efter sig, så snillrik författare, att så ofta förläna de fribytare och corsarer, som han skizzerade, drag af sig sjelf, med en pensel lika väldig som Salvators? Mer än ett svar torde kunna gifvas på denna fråga; och vi gifva oss icke ut för att kunna afgöra, hvilket af dessa bäst uttrycker det verkliga förhållandet. Det kan, såsom hos Hamlet, hafva sin grund i ett temperament, som af ingrodd och organisk melancholi ledes till att identifiera sin egen personlighet med tilldragelser af det djupa och slående interesse, som åtföljer ett ondt samvetes kamp med stolthetens halsstarriga energi, och som finner ett nöje i att blifva ställdt i gemenskap med anade situationer af missgerning eller fara, liksom det finnes menniskor, hvilka instinktmessigt tycka om att gå på den svindlande kantenaf en afgrund, eller att, fasthållande sig i en skör gren, sväfva öfver det hisnande djup, dit den skumma forssen störtar sig ned. Eller ligger det måhända en ren nyck i att costumera sig på detta sätt, på samma vis som en person kläder ut sig såsom röfvarhöfding i mantel, dolk och blindlykta, för att uppträda på en masquerad? Eller kanske lord Byron, i känslan af sitt herravälde i återgifvandet af det dystra och fruktansvärda, i sin hänförelse antog till och med skepnaden af de charakterer han skildrar; liksom en skådespelare framstår på tiljan i egen gestalt på samma gång som införlifvad med den tragiska charakter han för tillfället har att framställa? Det vore icke heller oförenligt med Byrons skaplynne att antaga, det han, för att sätta sig öfver de kritiska snärtar, han i detta afseende erhållit för »Childe Harold», velat offentligen ådagalägga, huru litet han låtit dem gå sig till sinnes och huru han hade i sin makt att vinna respekt och uppmärksamhet till och med då han åt fribytare och fredlösa förlänade åtskilligt af den hållning och de egendomligheter, som tillhörde honom sjelf. — *Walter Scott.*

För egen del yttrar Byron:

Att Conrad icke är en rentaf osannolik charakter, skall jag försöka ådagalägga med några historiska vittnesbörd, som jag påträffat under det jag författade »Corsaren».

»*Eccelin, prisonnier*» — säger Rolandini — »*s'enfermoit dans une silence menaçant; il fixoit sur la terre son regard féroce, et ne donnoit point d'essor à sa profonde indignation. De toutes partes cependant les soldats et*

les peuples accouroient; ils vouloient voir cet homme, jadis si puissant, et la joie universelle éclatoit de toutes partes.» — — —

»*Eccelin étoit d'une petite taille; mais tout l'aspect de sa personne, tous ses mouvemens indiquoient un soldat. Son langage étoit amer, son déportement superbe — et par son seul regard il faisoit trembler les plus hardis.*» Sismondi, tome III, p. 219.Vidare:

»*Gisericus* (Genseric, vandalernas konung, eröfraren af Kom och Carthago) *statura mediocris, et equi casu claudicans, animo profundus, sermone rarus, luxuriæ contemptor, ira turbidus, habendi cupidus, ad sollicitandas gentes providentissimus,*» etc. etc. Jornandes *de Rebus Geticis*, c. 33.

Det må tillåtas mig anföra dessa facta till rättfärdigande af min »Giaur» och »Corsar».

Så långt Byron. En af den ädle lordens biografer i andra hand (Grimur Thomsen) tillägger: »Hvad Byron icke här omtalat, meu som han likväl måste hafva känt till, enär det knappast kan vara något tvifvel om att han derur hemtat hela fabeln till »*The Corsair*» och »*Lara*», är den bekanta episoden ur Venedigs medeltids-historia om sjöröfvaren, den bekanta *Uscoco*, en ädel venetianare, som blef landsförrädare och genom dristigt fribyteri nattetid tillfogade sitt eget fosterland betydliga förluster, medan han om dagen tjenstgjorde som kommendant öfver en af Venedigs levantiska fästningar. Lastad med omåttliga rikedomar, återvände han sedermera till hemmet, der han i ett vildt lefnadssätt, genom spel och utsväfningar sökte göra en ända på så val sina sammanplnndrade skatter som erinringen af sina missgerningar.» Darù, *Histoire de Venise*. Jmf. George Sand, »*L'Uscoque*». — *Tillägg af öfvers:n.*

Om du ej hellre höra vill förut Hvad Ariosto sjunger om den unga Olympia, hon som öfvergafs till slut (s. 25).

Orlando Furioso, Canto X.

Och för hvart årtag i det djupa vatten En fosforstrimma gnistrade i natten (s. 30).

Om natten, särdeles i varmare luftstreck, åtföljes hvarje årtag, hvarenda rörelse af båten eller skeppet, af ett gnistrande i vattnet.

Chiboukens rökmoln långsamt sig fördela Och Almas dansa, musikanter spela (s. 35).Chibouke, tobakspipa. Almas, dansande flickor.

»En dervisch, undflydd dessa röfvarnästen Är här och önskar sjelf förtälja resten» (s. 35).

Man har gjort den anmärkning, att Conrads uppträdande såsom spion strider mot det sannolika. Det må så vara; jag finner likväl något liknande uti historien:

»Angelägen om att med egna ögon undersöka vandalernas ställning, vågade Majorian, sedan han färgat sitt hår, besöka Carthago i antagen skepnad af sin egen legat; och Genseric blef icke litet förtrytsam efteråt, då han upptäckte, att han varit tillsammans med romerska kejsaren och låtit honom undkomma. En dylik anekdot kan tillbakavisas såsom ett osannolikt påfund; men det är dock ett påfund, som man icke skulle inflickat utom i en hjeltes lefnad.» Se Gibbon's »*Decline and Fall*» etc. vol VI. p. 180.

Och mig förbjuder ordenslöftet än Att bryta bröd med ovän eller vän (s. 39).

Dervischerna äro i kommuniteter och af olika ordnar, liksom munkarna.

Han slet sitt skägg och sig ur striden drog (s. 41).

Muselmannen ger icke så sällan på detta sätt luft åt sin förbittring. Se Prins Eugènes Memoirer, p. 24: »Seraskieren erhöll ett sår i låret och ryckte ut sitt skägg vid rötterna, derför att han var tvungen lemna slagfältet.»

Men Conrad fick ej tid att trösta stort Gulnare, den sköna fånge som han gjort (s. 43).

Gulnare, ett qvinnonamn, egentligen benämningen på granatäppleblomman.

Så hafva ädla läppar infall bringat, Som ända från en stupstock återklingat (s. 53).

T. ex. sir Thomas More på schavotten; och Anne Boleyn i Towern, som tog sig om nacken, med den anmärkning, »att den vore för smal att göra skarprättaren mycket besvär». Under en period af franska revolutionen var det modernt att lemna efter sig ett »bon mot»; och deotaliga infallen på grafvens brädd under denna tid skulle kunna fylla en melancholisk anekdotsamling af ansenligt omfång.

Så släcktes kanske engång aftonglöden Den qväll, Athen, din Visaste drack döden! Hur bidade hvad bäst du egde då Den afskedsglimt, som slöt hans dag också! (s. 60).

Sokrates tömde giftbägaren en stund före solnedgången, den vanliga tiden för afrättningar, oaktadt sina lärjungars enständiga böner att uppskjuta det till dess solen gick ned.

Ifrån Hymettus flacka slätten kring Begynner nattens stumma drottning råda (s. 60).

Skymningen räcker i Grekland icke på långt när så länge som hemma hos oss; vinterdagarna äro längre, men sommardagarna kortare.

Och skogen af oliver, skum och öde, Der nu Cephissus silar fram sitt flöde, Cypressens mörka skugga vid moskén, Den muntra kioskens torn i silfradt sken Samt i högtidlig ro vid Thesei tempel Den höga palmen med sin dystra stämpel (s. 61).

Kiosken är en turkisk sommarbostad. Palmen står utanför Athens nuvarande murar, icke långt från Thesei tempel. Muren är framdragen emellan templet och trädet. Floden Cephissus är här ett ringa vattenflöde — och Ilissus har intet flöde alls.

Allaredan Står i sitt släp utaf saphir och guld Den fagra vattenspegeln der och lyser, Den ö vid ö i fjerran skuggar, full Af mulet hot — då oceanen myser (s. 61).

Hela denna inledande skildring till Tredje sången är tilläfventyrs till öfverlopps på detta ställe och hörde ursprungligen till ett annat, icke offentliggjordt (ehuru tryckt) skaldestycke; men den författades på ort och ställe,våren 1811. Jag kan sjelf icke saga hvarför, men läsaren får *här* hafva öfverseende med den — om han så gitter.

Han på ett radband såg, men för hans inre Stod offretå dödsqval icke desto mindre (s. 65).

Det mahomedanska radbandet kallas comboloio och har nittienie kulor.

Han kröp till fönstergluggen fram, i syfte Att laga så att det mot slutet led, Och jernklädd hand i stilla bön han lyfte Att en barmhertig ljungeld sloge ned (s. 71).

Byron skrifver, under den 25 September 1815, till engelska skalden Sotheby:

»Jag har — i förbigående sagdt — en gås oplockad med er. Liksom den store mr Dennis vid ett liknande tillfälle röt: »*det der* är, Gud hjelpe mig, *min* åska!» — på samma sätt säger jag: »*det här* är *min* ljungeld!» Jag syftar på Ivans yttrande, i scenen med Petrowna och kejsarinnan, der enahanda tanke, och närapå uttryck, förekommer som hos Conrad i tredje sången af »Corsaren». Jag anför alldeles icke detta såsom en tillvitelse mot er, utan för att afskudda mig sjelf all misstanke, helst min dikt offentliggjordes sex månader före edra sorgespel.»

De rader i Sothebys tragedi, som Byron anspelar på, hafva följande lydelse:

»Jag hänryckt sprang Från min stenhårda bädd, för att välkomna Thordönet, hvilket utbröt öfver taket, Och kallade på blixten, som i strimmor Kring mina fjettrar fräste.»

I trots af detta lord Byrons försigtighetsmått blef ifrågavarande likhet några år derefter i en periodisk jonrnal satt på Byrons skuldregister. — *Tillägg af öfvers:n.*